

1) Ἡ ἀροτρίασις τῶν ἀμπέλων. Πβ. κάματος.
2) Πληθ. ἀμπελοκάματα, ὁ χρόνος τῆς ἀροτριάσεως τῶν ἀμπέλων.

ἀμπελόκηπος ὁ, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κῆπος. Ἡ λ. πιθανῶς μεσ. Πβ. ἀμπελοκηποπεριβόλιον ἐν Θησαυρ. λ. ἀμπελοπερίβολον.

Κτήμα μεικτὸν ἐξ ἀμπελῶνος καὶ κήπου. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀμπελόκηποι καὶ ὡς τοπων. Ἀθῆν.

ἀμπελοκλάδεμα τό, Σέρφ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κλάδεμα.

Ἡ κλάδευσις τῶν ἀμπέλων.

ἀμπελοκλαδευτήρι τό, ἀμάρτ. ἀδελοκλαδευτήρι Πελοπν. (Πλάτ.) ἀδελοκλαδευτήρο Πελοπν. (Ἡλ. Λακων.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κλαδευτήρι.

Τὸ ὄργανον, δι' οὗ κλαδεύουν τὰς ἀμπέλους.

ἀμπελοκλαδευτής ὁ, ἀμάρτ. ἀδελοκλαδευτής Πελοπν. (Βασαρ.)

Ἡκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κλαδευτής.

Ὁ κλαδεύων ἀμπέλους: Ὁ δεῖνα εἶναι πρώτης τάξεως ἀμπελοκλαδευτής. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών.

ἀμπελοκλάδι τό, ἀμπελοκλάδιν Πόντ. (Κερασ.) ἀμπελοκλάδι Εὐβ. (Κύμ. Χαλκ.) Θράκ. Κῶς Μεγίστ. Πελοπν. (Αἶγ. Καλάβρυτ.) Ρόδ. —Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. ἀμπελοκλάδ' Θράκ. ἀδελοκλάδι Θήρ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθν. Πελοπν. (Λακων.) ἀδελονκλάδ' Θεσσ. (Καλαμπάκ. Κανάλ. Μπάκρεν.) Λέσβ. ἀμπενοκλάδι Ἀθῆν. Ζάκ. Κύθηρ. Στερελλ. (Μετολόγγ.) Χίος—Λεξ. Δεξ. ἀδελονκλάδι Κεφαλλ. Κρήτ. Μέγαρ. Πελοπν. (Λακων.) ἡμπενοκλάδι Τσακων. ἡμπενοκλάδι Κύθηρ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Καλάμ.) ἡμπενοκλάδι Πελοπν. ἡδονοκλάδι Πελοπν. (Μάν.) ἡδονοκλάδι Πελοπν. (Λακων.) ἡδονοκλάδι Κρήτ. ἀμπελόκλαδο Σίφν. ἀμπελόκλαο Κάμπ. ἀδελόκλαδο Κύθν. Πελοπν. (Λακων.) ἀμπενοκλάδο Σίφν.

Ἐκ τοῦ μεσ. οὖσ. ἀμπελοκλάδιν. Τὸ ἀμπενοκλάδι, ὃ καὶ παρὰ Σομ., δι' ἀνομ. ὡς καὶ ἀμπελόφυλλο—ἀμπενοφύλλο. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,328. Τὸ ἡμπενοκλάδι ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἡμπελοκλάδι.

1) Ὁ κλάδος τοῦ κλήματος πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): ἄσμ.

Μουδὲ ὅς τ' ἀμπέλῃ γόνιψεν μουδὲ ὅς τ' ἀμπελοκλάδῃ

(ἐνν. τὸ πουλλί) Κερασ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπελόβεργα 1.

β) Ὁ ἐκ κλαδευθέντος κλήματος ἐξερχόμενος ὁπός, φάρμακον δημῶδες Εὐβ. (Χαλκ.) Συνών. ἀμπελόνερο.

γ) Κλάδος χρησιμοποιοῦμενος ὡς φράκτης εἰσόδου τοῦ περιβόλου τῶν ἀμπελώνων Κάμπ.: ἄσμ.

Θαρεῖς, μάννα, κ' ἡ φυλακὴ πῶς εἶναι περιόλι,
νὰ σύρῃς τ' ἀμπελόκλαο νὰ μῆς νὰ σιργιανίσῃς;

2) Φυτό τοῦ γένους τοῦ ἐπιθύμου (cuscuta) τῆς τάξεως τῶν περιαλλοκαυλωδῶν (convolvulaceae) παράσιτα τῆς ἀμπέλου καὶ ἰδίως ἐπιθύμον τὸ κοινόν (cuscuta epithymum) καὶ ἐπιθύμον τὸ μονόγυνον (cuscuta monogyna) Θεσσ. (Μπάκρεν.) Μέγαρ. κ. ἀ. —Λεξ. Αἰν. Συνών. ἀμπελοκλαδόχορτο, μαλλιά τῆς. Παναγίας (ἰδ. μαλλί), νεραϊδόνημα, τῆς ἀλεπούς ἢ τῆς κουρούνας τὸ

μετάξι (ἰδ. μετάξι). 3) Τὰ κληματώδη ἀναρριχώμενα φυτὰ τοῦ γένους τῆς ἀριστολογίας, τῆς τάξεως τῶν ἀριστολογιωδῶν (aristolochiaceae), ἰδίως δὲ ἀριστολογία ἢ στρογγύλη (aristolochia rotunda), ἀριστολογία ἢ μακρόρριζος (aristolochia longa) καὶ ἀριστολογία ἢ κληματίτις (aristolochia clematidis) Ἀθῆν. Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Κεφαλλ. Μέγαρ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Ρόδ. Τσακων. κ. ἀ. Πβ. ἀμπελοκλαδόρριζα 2, πικρόρριζα, πικρορρίζι, πλεμονόχορτο. 4) Τὸ φυτὸν αἰγόκλημα τὸ κοινόν (lonicera caprifolium) τῆς τάξεως τῶν αἰγοκληματωδῶν (caprifoliaceae) Θεσσ. (Κανάλ.) Συνών. ἀγρόκλημα (II) 1, ἀγρόφυλλο, ποντικιά. 5) Τὸ νόσημα ἔρπης τοῦ προσώπου ἢ τῆς κεφαλῆς τῶν παιδίων (διότι θεραπεύεται μὲ τὸ ἀμπελοκλάδι) Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Κῶς Λέσβ. Μεγίστ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Στερελλ. (Μετολόγγ.) κ. ἀ. Πβ. ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνῶν 30 (1919) Δεξικογρ. Ἀρχ. 31. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπέλι 1 δ. 6) Τὸ ἐρυσίτελας (ἰδ. σημ. 5). Συνών. ἀνεμοπύρωμα. 7) Φλεγμονὴ τῶν παρὰ τὸν ὄνυχα μερῶν τῶν δακτύλων, παρωνυχία (ἰδ. σημ. 5) Θήρ. Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμελέτητος 1 ιη. 8) Ὁξείδωσις τοῦ στομάχου τῶν παιδίων προκαλοῦσα διάρροϊαν καὶ κολικούς πόνους (ἰδ. σημ. 5) Ζάκ. Κύθηρ. Κύθν. Κρήτ. Πελοπν. (Αἶγ. Καλάμ. Μάν.) —Λεξ. Αἰν.: Ἀμπενοκλάδι νὰ σὲ σφάξῃ! (ἀρὰ) Ζάκ. Νὰ σὲ κόψῃ κακὸ ἀμπελοκλάδι! Πελοπν. (Αἶγ.) || Παροιμ.

Ἀπάνω ὅς τὸν περὶδρομο φύτερωσε ἡδονοκλάδι

(ἐπὶ συρροῆς ἀτυχημάτων) Μάν. Ἡ σημ. καὶ μεσ. Πβ. Περὶ γέρ. 122 (ἐκδ. Wagner σ. 109) «νὰ κάψῃ ὁ Θεὸς τὰ ροῦχα τοῦ καὶ τὰ φλωριά τοῦ ὁμάδι | καὶ νὰ τὸν κάψῃ καὶ κακὸν θανάτου ἀμπελοκλάδι». Συνών. περὶδρομος. [**]

***ἀμπελοκλαδιάζομαι**, Μετοχ. ἡδονοκλαδιασμένος Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀμπελοκλάδι.

Προσβάλλομαι ὑπὸ τῆς νόσου ἀμπελοκλάδι 5, ὃ ἰδ.: Ἀδονοκλαδιασμένο μου! (ἀρὰ. Πβ. *ἀμπελοκλαδιαστός).

***ἀμπελοκλαδιαστός** ἐπίθ. ἡδονοκλαδιαστὲ Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀμπελοκλαδιάζομαι.

Ἐκεῖνος ὃν εἶθε νὰ προσβάλλῃ ἡ ἀσθένεια ἀμπελοκλάδι 5.: Ἡδονοκλαδιαστὲ! (ἀρὰ τῆς μητρὸς πρὸς τὸ κλαῖον τέκνον).

ἀμπελοκλαδόρριζα ἡ, Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. —ΠΓεννάδ. 141 ἀμπενοκλαδόρριζα Ζάκ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπελοκλάδι καὶ ρίζα. Ἡ λ. καὶ ἐν κειμένῳ τοῦ 1785.

1) Ἡ ρίζα τοῦ φυτοῦ ἀμπελοκλάδι 3, ὃ ἰδ., Ζάκ. —Λεξ. Αἰν. 2) Τὸ φυτὸν ἀριστολογία ἢ μακρόρριζος (aristolochia longa) Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. —ΠΓεννάδ. 141 Πβ. ἀμπελοκλάδι 3, πικρόρριζα, πικρορρίζι, πλεμονόχορτο. [**]

ἀμπελοκλαδόχορτο τό, Πελοπν. (Αἶγ. Καλάμ.) —Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. —ΠΓεννάδ. 306 ἡδονοκλαδόχορτο Μέγαρ. ἡδονοκλαδόχορτο Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπελοκλάδι καὶ χόρτο.

Τὸ φυτὸν ἐπιθύμον τὸ μονόγυνον (cuscuta mono-

gyna) χρησιμοποιούμενον ὡς φάρμακον κατὰ τῆς νόσου ἀμπελοκλάδι. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπελοκλάδι 2. [**]

ἀμπελόκλημα τό, ἀμάρτ. ἀδελόκλημα Κρήτ.

Τὸ μεσν. οὖσ. ἀμπελόκλημα.

1) Τὸ κλήμα. 2) Ὁ κλάδος τοῦ κλήματος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπελόβεργα 1.

ἀμπελοκόριθo τό, Ζάκ. — Φιλολογ. Τηλέγρ. 1819 σ. 115.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κορίθι. Ἡ λ. καὶ ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 1601.

Εἶδος μεγάλης σταφυλῆς με λευκάς ράγας.

ἀμπελοκουρμούλλα ἡ, Κάμπ. ἀδελοκουρμούλλα Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κουρμούλλα.

Κλήμα, στέλεχος ἀμπέλου ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Χίλια καληγορίσματα ἔς τὴν ἀδελοκουρμούλλα, ποῦ κάνει πλούσιους καὶ φτωχοὺς καὶ τὰ ξεχνοῦνε οὔλα Κρήτ. Συνών. κούρβουλο, κούτσουρο, κουτσουρόκλημα. Πβ. ἀμπελοκουτσούρα.

ἀμπελοκουτσούρα ἡ, ἀμάρτ. ἀδελοκουτσούρα Θήρ. Κρήτ. Νάξ. (Κινίδ.) κ. ἀ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κουτσούρα.

Κλήμα, στέλεχος ἀμπέλου ἔνθ' ἀν.: Φέρε 'κεῖνη τὴν ἀδελοκουτσούρα νὰ τήνε βάλωμε ἔς τὴ φωθιά νὰ πυρωθοῦμε μὲ οὐλὰ (μὲ γουλὰ = ὀλίγον) Κρήτ. || Φρ. Ἡ ἀδελοκουτσούρα τὰ φταίει (ἐπὶ μεθύσου) αὐτόθ. Συνών. ἀμπελοκούτσουρο. Πβ. ἀμπελοκουρμούλλα.

ἀμπελοκούτσουρο τό, Λεξ. Γαζ. (λ. ἀμπελικός).

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ κούτσουρο.

Ἀμπελοκουτσούρα, ὁ ἰδ.

ἀμπελολάκκωμα τό, ἀμάρτ. ἄμπελολάκκωμα ἄγν. τόπ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ λάκκωμα.

Τὸ περὶ τὸ κλήμα τῆς ἀμπέλου ἄνοιγμα λάκκου. Πβ. λάκκωμα.

ἀμπελολάσι τό, Κέρκ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -λάσι, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,457 - 458.

Τόπος περιέχων πληθὺν ἀμπέλων. Πβ. ἀμπελεῖα, ἀμπελεῶνας, ἀμπελοτόπι, ἀμπελότοπος, ἀμπελοχώρο, ἀμπελοχώριν, ἀμπελεῶνας, ἀμπελώνι (Ι).

ἀμπελομάννα ἡ, Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀμπιλουμάννα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ μάννα. Διὰ τὴν μεγεθυντικὴν σημ. τοῦ β' συνθετ. πβ. ἀβγομάννα, ἀγγορρομάννα, ἀμπαρρομάννα, καβουρομάννα, κρομμυδομάννα κττ.

1) Μεγάλη ἄμπελος ἔνθ' ἀν. 2) Εὐφορος ἄμπελος ἔνθ' ἀν.: Ἐχον νὰ ἀμπιλουμάννα! Εἶν' τοῦ καλῦτερου ἀμπέλ' μέσ' ἔς τοῦ χουρσί! Αἰτωλ. Ἀμπιλουμάννις αὐτές! Κάν' νι κρασί μπόλ' κου! αὐτόθ.

ἀμπελομάχαιρο τό, Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ μαχαίρι.

Πριόνιον χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ἀμπελουργῶν. Συνών. ἀμπελοπρίονο, κατσοῦνι, σβανᾶς.

ἀμπελόνερο τό, ἀμάρτ. ἀδελόνερο Ἄνδρ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ νερό.

Τὸ ἐκ τοῦ κλαδευθέντος κλάδου ἀμπέλου ρέον ὑγρὸν, ὅπερ χρησιμοποιεῖται πρὸς σκοποὺς θεραπευτικούς. Συνών. ἀμπελοκλάδι 1 β.

ἀμπελοπερίβολα τά, ἀμάρτ. ἀδελοπέριβολα Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλια καὶ περιβόλια. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. ἀγκιναροκκούκια, ἀμπελοσώχωρα, ἀμπελοχώροφα κττ.

Ἀμπελοι καὶ κῆποι ὁμοῦ: Ἡ νύφη ἔχει πολλὰ ἀδελοπέριβολα. || Ἄσμ.

Ἐβάστε νὰ μοιράζετε τ' ἀδελοπέριβολά σας.

ἀμπελοπερίβολο τό, ἀμάρτ. ἀμπελοπέριβολον Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὖσ. ἀμπελοπερίβολον.

Κήπος παρ' ἀμπελῶνα κείμενος.

ἀμπελοπετρεᾶ ἡ, Ἰων. (Κρήν.) Μῆλ. Χίος ἀδελοπετρεᾶ Δ.Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ πετρεᾶ.

Ἡ μέθη ἔνθ' ἀν.: Ὁ δεῖνα ἔχει ἀδελοπετρεᾶ Δ.Κρήτ. Ἀμπελοπετρεᾶ ἔπαθε Χίος

ἀμπελοπούλλι τό, ἀμπελοπούλ-λιν Κύπρ. ἀμπελοπούλλι πολλαχ. ἀδελοπούλλι πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀμπέλι καὶ πουλί.

Πτηνὰ διαιτώμενα εἰς τοὺς ἀμπελῶνας 1) Ἐμπερίζα ἡ μελανοκέφαλος (emperiza melanocephala) καὶ ἔμπερίζα ἡ κηπουρὸς (emperiza hortulana) τοῦ γένους τῶν ἀμπελιδῶν (ampelidae) τῆς τάξεως τῶν ξηροβατικῶν ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀμπελουργιανός, ἀμπελουργός 4, ἀμπελοφάγος, κρασοπούλλι, μεθύστρα. 2) Τὸ πτηνὸν ὀριόλος ἡ γαλβούλη (oriolus galbula) τοῦ γένους τῶν ὀριολιδῶν (oriolidae) τῆς τάξεως τῶν ξηροβατικῶν ἔνθ' ἀν. Συνών. κιτρινοπούλλι, συκᾶς, συκοφάγος. 3) Τὸ πτηνὸν κρεῖξ ὁ λειμώνιος (crex pratensis) τῆς τάξεως τῶν καλοβατικῶν (grallatores) ἔνθ' ἀν. Συνών. ὀρτυγομάννα, συκοφάγος. [**]

ἀμπελόπουλλο τό, ἀμάρτ. ἀμπελόπ'λλο Παξ. ἀδελόπ'λλο Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀμπιλόπ'λλο Ἡπ. (Ζαγόρ. Κούρεντ.) ἀμπελόπον Πόντ. (Σάντ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀμπέλι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -πουλλο.

Μικρὰ ἄμπελος ἔνθ' ἀν.: Συνών. ἀμπελάκι, ἀμπελοουδάκι, ἀμπελούδι.

ἀμπελοπουλλούδι τό, ἀμάρτ. ἀμπελοπουλ-λούδι Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀμπελοπούλλι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦδι.

Τὸ μικρὸν ἀμπελοπούλλι 2, ὁ ἰδ.: Φρ. Ἐφενε τοῦ ἀμπελοπουλ-λούδι μου πού μέσ' ἔς τὰ δέρεκα μου (ἐπὶ ἀπωλείας ἐρωμένης).

